

Sygn. akt IV U 1358/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 kwietnia 2017 r.

Sąd Okręgowy/Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Częstochowie

Wydział IV

w składzie:

Przewodniczący SSO Robert Grygiel

Protokolant Anna Tomasz

po rozpoznaniu w dniu 26 kwietnia 2017 r. w Częstochowie na rozprawie

sprawy J. W.

przeciwko Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) w C.

o prawo do renty rolniczej z tytułu wypadku przy pracy rolniczej, o dodatek pielęgnacyjny, o dodatek opiekuńczy na skutek odwołania J. W.

od decyzji Prezesa Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) w C.

z dnia 22 lipca 2016 r. Nr (...)

1. **oddala odwołanie;**

2. ***zawarty w odwołaniu wniosek o wypłatę dodatku opiekuńczego i dodatku pielęgnacyjnego oraz zgłoszony na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2017 roku wniosek o zapłatę odsetek od kwoty zwróconych składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od 1 lipca 2013 roku, w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w C. (...) z dnia 22 września 2015 roku w sprawie IV U 796/14 przekazuje do rozpoznania Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego (...) w C. jako nowe żądania.***

Sygn. akt IV U 1358/16

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 22 lipca 2016 roku nr (...) Prezes Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego odmówił J. W. wszczęcia postępowania w sprawie renty rolniczej powstałej wskutek wypadku przy pracy rolniczej.

W uzasadnieniu decyzji organ rentowy wskazał, że prawomocną decyzją Prezesa KRUS z dnia 26 listopada 2012 roku odmówiono przyznania J. W. prawa do renty inwalidzkiej z tytułu wypadku przy pracy rolniczej, ponieważ zaś obecnie w wyznaczonym terminie nie wskazał on żadnych nowych dowodów i okoliczności, które byłyby nieznane przy wydawaniu w/w decyzji odmownej i stanowiłyby przesłankę do wznowienia postępowania, należało orzec jak w sentencji decyzji.

Odwołanie od powyższej decyzji wniósł J. W., po sprecyzowaniu stanowiska na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2017 roku domagając się zmiany zaskarżonej decyzji poprzez wypłatę mu renty wypadkowej z tytułu wypadku z dnia 1 maja 2002 roku wraz z odsetkami oraz dodatków opiekuńczego i pielęgnacyjnego. Nadto odwołujący wniósł o wypłatę odsetek od kwoty składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od 1 lipca 2013 roku, zwróconych mu w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w C. (...) z dnia 22 września 2015 roku w sprawie IV U 796/14.

W uzasadnieniu odwołania ubezpieczony wskazał, że w dniu 1 maja 2002 roku uległ wypadkowi w trakcie pracy w gospodarstwie rolnym, na skutek którego doznał 20% uszczerbku na zdrowiu, jednak związane z tym wypadkiem dokumenty były zatajane i fałszowane.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie.

Sąd Okręgowy ustalił, co następuje:

W dniu 10 grudnia 2002 roku J. W. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do renty inwalidzkiej rolniczej wypadkowej z tytułu wypadku przy pracy w gospodarstwie rolnym z dnia 1 maja 2002 roku, po rozpoznaniu którego organ rentowy decyzją z dnia 27 stycznia 2003 roku numer (...) odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do żądanego świadczenia. Odwołanie J. W. od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w C. (...) z dnia 22 kwietnia 2003 roku, z uwagi na stwierdzony brak niezdolności do pracy w związku z wypadkiem, zaś wniesiona od powyższego wyroku przez ubezpieczonego apelacja została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w K. z dnia 21 grudnia 2004 roku, III AUa 2144/05.

W dniu 8 sierpnia 2005 roku J. W. złożył wniosek o przyznanie mu prawa do renty z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym, po rozpoznaniu którego organ rentowy decyzją z dnia 11 października 2005 roku odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do żądanego świadczenia. Odwołanie J. W. od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w C. (...) z dnia 30 maja 2006 roku, IV U 2384/05, z uwagi na stwierdzony brak niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym.

W dniu 11 stycznia 2007 roku J. W. złożył ponowny wniosek o przyznanie mu prawa do renty rolniczej z tytułu niezdolności do pracy w gospodarstwie rolnym powstałej na skutek wypadku przy pracy rolniczej z dnia 1 maja 2002 roku, po rozpoznaniu którego organ rentowy decyzją z dnia 12 marca 2007 roku odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do żądanego świadczenia. Odwołanie J. W. od powyższej decyzji zostało oddalone wyrokiem Sądu Okręgowego w C. (...) z dnia 25 czerwca 2008 roku (IV U 730/07), z uwagi na to, że stwierdzona niezdolność odwołującego do pracy w gospodarstwie rolnym powstała po upływie ponad 18 miesięcy od ustalania okresów ubezpieczenia.

W dniu 17 sierpnia 2012 roku J. W. złożył kolejny wniosek o przyznanie mu prawa do renty z tytułu wypadku przy pracy rolniczej z dnia 1 maja 2002 roku, po rozpoznaniu którego organ rentowy decyzją z dnia 26 listopada 2012 roku odmówił przyznania wnioskodawcy prawa do żądanego świadczenia.

W dniu 25 maja 2016 roku J. W. złożył wniosek o wznowienie postępowania w sprawie ustalenia i przyznania renty inwalidzkiej związanej z wypadkiem przy pracy w gospodarstwie rolnym z dnia 1 maja 2002 roku, wskazując że wniosek ten jest uzasadniony nowymi dowodami, które mogą mieć wpływ na rozstrzygnięcie sprawy.

Pismem z dnia 22 czerwca 2016 roku organ rentowy wezwał odwołującego do wskazania w terminie 14 dni nowych dowodów, okoliczności, ewentualnie do złożenia stosownych dokumentów, mogących mieć wpływ na przyznanie mu świadczenia, które nie były znane organowi rentowemu w związku z wydaniem przez Prezesa KRUS decyzji odmawiającej prawa do świadczeń z dnia 26 listopada 2012 roku. Równocześnie organ rentowy poinformował

ubezpieczonego, że o ile nie wskaże on nowych dowodów i okoliczności w określonym terminie, wydane zostanie decyzja o odmowie wszczęcia postępowania.

Odpis powyższego wezwania ubezpieczony otrzymał w dniu 28 czerwca 2016 roku, jednak w określonym terminie nie wywiązał się z nałożonego na niego obowiązku, wobec czego w dniu 22 lipca 2016 roku organ rentowy wydał zaskarżoną w niniejszej sprawie decyzję nr (...) odmawiającą wzięcia postępowania.

(v. akta rentowe, akta spraw IV U 515/03, IV U 2384/05 i 730/07 Sądu Okręgowego w C.)

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

W pierwszej kolejności należy wskazać, że zaskarżona decyzja z dnia 22 lipca 2016 roku dotyczy wyłącznie odmowy wszczęcia postępowania w sprawie renty rolniczej powstałej wskutek wypadku przy pracy rolniczej.

Jednocześnie oczywiste jest, że zakres odwołania, jak i granice w jakich może poruszać się sąd rozpoznając sprawę tym odwołaniem zainicjowaną, wyznacza treść zaskarżonej decyzji. W sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych sądy pełnią bowiem względem organu rentowego funkcję kontrolną, tj. badają, czy zaskarżona decyzja jest prawidłowa. Co zatem oczywiste, decyzja ta może zostać skontrolowana tylko w takim zakresie, w jakim istnieje. Podobne stanowisko zajął Sąd Najwyższy

w postanowieniu z dnia 22 sierpnia 2013 roku, II UZ 41/13 (LEX nr 137500),

w którym stwierdził, że przepis art. 476 § 2 i 3 k.p.c. wyjaśnia ustawowe pojęcia spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych, stanowiąc w § 2 pkt 2, iż należą do nich między innymi sprawy, w których wniesiono odwołanie od decyzji organów rentowych, dotyczących emerytur i rent. Zakres rozpoznania i orzeczenia (przedmiot sporu) w tych sprawach wyznaczony jest zatem w pierwszej kolejności przedmiotem decyzji organu rentowego zaskarżonej do sądu ubezpieczeń społecznych,

a w drugim rzędzie przedmiotem postępowania sądowego, określonego zakresem odwołania od decyzji organu rentowego do sądu.

Mając na uwadze powyższe, w niniejszej sprawie Sąd mógł badać wyłącznie to, czy prawidłowa była odmowa wszczęcia postępowania w sprawie renty rolniczej powstałej wskutek wypadku przy pracy rolniczej. Niedopuszczalna była natomiast ocena jakichkolwiek innych kwestii, wykraczających poza zakres skarżonej decyzji, w szczególności ocena, czy ubezpieczony spełnia warunki nabycia prawa do renty rolniczej z tytułu wypadku przy pracy.

Jak wynika z treści art. 52 ust. 1 pkt 2 ustawy o ubezpieczeniu społecznym rolników (tekst jednolity Dz. U. z 2016 roku, poz. 277 ze zm.), do przyznawania świadczeń z ubezpieczenia i do ich wypłaty stosuje się odpowiednio przepisy regulujące przyznawanie i wypłatę odpowiednich świadczeń przysługujących pracownikom i członkom ich rodzin.

W myśl § 3 ust. 1 rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 11 października 2011 roku w sprawie postępowania o świadczenia emerytalno-rentowe (Dz. U. z 2011 roku, poz. 1412), postępowanie w sprawach świadczeń wszczyna się na podstawie wniosku zainteresowanego, chyba że przepisy ustawy przewidują wszczęcie tego postępowania z urzędu.

Zgodnie z ust. 2 pkt 2 w/w przepisu, wniosek, o którym mowa w ust. 1, stanowi zgłoszone na piśmie lub ustnie do protokołu w organie rentowym żądanie wznowienia postępowania w sprawie świadczenia przez organ rentowy.

W myśl § 4 ust. 4 rozporządzenia, jeżeli we wniosku nie zamieszczono danych lub nie dołączono dokumentów, które są niezbędne do jego rozpatrzenia, organ rentowy wzywa zainteresowanego do uzupełnienia wniosku w terminie nie krótszym niż 14 dni od dnia otrzymania wezwania z pouczeniem, że nieusunięcie tych braków spowoduje wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania.

Jeżeli zainteresowany nie usunął braków, mimo pouczenia, o którym mowa w ust. 4, organ rentowy wydaje decyzję o odmowie wszczęcia postępowania (ust. 6).

Zgodnie z § 10 ust. 1 pkt 3 rozporządzenia, zainteresowany zgłaszający wniosek o emeryturę lub rentę z tytułu niezdolności do pracy powinien dołączyć do wniosku dokumenty stwierdzające stan zdrowia, a także wywiad zawodowy sporządzony przez płatnika składek, jeżeli ubezpieczony pozostaje w zatrudnieniu – w przypadku gdy prawo do świadczenia jest uzależnione od stwierdzenia niezdolności do pracy.

Jak wynika z ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego, w dniu 25 maja 2016 roku J. W. złożył wniosek o wznowienie postępowania w sprawie ustalenia i przyznania renty inwalidzkiej związanej z wypadkiem przy pracy w gospodarstwie rolnym z dnia 1 maja 2002 roku. Mając zatem na uwadze treść cytowanych powyżej przepisów oczywiste jest, że do wniosku tego powinien był załączyć dokumenty stwierdzające stan zdrowia, czego jednak nie uczynił.

W konsekwencji organ rentowy zasadnie pismem z dnia 22 czerwca 2016 roku wezwał odwołującego do wskazania w terminie 14 dni nowych dowodów, okoliczności, ewentualnie do złożenia stosownych dokumentów, mogących mieć wpływ na przyznanie mu świadczenia, które nie były znane organowi rentowemu w związku z wydaniem przez Prezesa KRUS decyzji odmawiającej prawa do świadczeń z dnia 26 listopada 2012 roku, pouczając go jednocześnie, że nie wskazanie w tym terminie nowych dowodów i okoliczności będzie skutkowało wydanie decyzji o odmowie wszczęcia postępowania.

Niesporne w sprawie jest, że odwołujący w określonym terminie nie nadesłał żądanych dokumentów, wobec czego organ rentowy zasadnie wydał decyzję o odmowie wszczęcia postępowania.

Wobec powyższego Sąd Okręgowy, na mocy art. 477¹⁴ § 1 k.p.c. oraz powołanych powyżej przepisów, oddalił odwołanie ubezpieczonego jako bezzasadne.

Nadto należy wskazać, że zgodnie z art. 477¹⁰ § 2 k.p.c., jeżeli ubezpieczony zgłosił nowe żądanie, dotychczas nierozpoznane przez organ rentowy, sąd przyjmuje to żądanie do protokołu i przekazuje go do rozpoznania organowi rentowemu.

W niniejszej sprawie nie ulega wątpliwości, że żądania odwołującego wypłaty mu dodatków opiekuńczego i pielęgnacyjnego, a także wypłaty odsetek od kwoty składek na ubezpieczenie społeczne rolników za okres od 1 lipca 2013 roku, zwróconych mu w wykonaniu wyroku Sądu Okręgowego w C. (...) z dnia 22 września 2015 roku w sprawie IV U 796/14, nie były dotychczas przedmiotem rozpoznania przez organ rentowy (odwołujący nie składał w KRUS-ie wniosku o przyznanie mu prawa do w/w świadczeń, ale po raz pierwszy sformułował te żądania w toku niniejszego postępowania sądowego).

Wobec powyższego sprawę w tym zakresie należało przekazać Prezesowi Kasy Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego celem rozpoznania. Po rozpoznaniu wniosku ubezpieczonego organ rentowy wyda decyzję, od której – jeśli będzie ona niezgodna z oczekiwaniami wnioskodawcy – będzie mu przysługiwało prawo wniesienia odwołania do sądu.

Mając na uwadze powyższe, Sąd Okręgowy na mocy art. 477¹⁰ § 2 k.p.c. orzekł jak w pkt 2. sentencji wyroku.